

Сагаалганай урдахи хөөрөлдөөн

«АЛТАРГАНА-2006» БУРЯАД ОРОНДОМНАЙ ЭГЭЭЛ ТҮРҮҮШЫНХИЕЭ НАЯРХАНЬ

26.01.2006, "Бур. үнэн"

С.Д.Доржиев

Түрэл буряад арадаймнай ёно заншал, соёл, түүхэ, урданай урлал, мэргэжэл, спортын үндэһэн түхэлнүүдые һэргээхэ, саашань хүгжөөхэ, залуу зондо дамжуулха гэнэн ехэ үүргэтэйгээр, гол уг зорилготойгоор 1994 онһоо эмхидхэгдэжэ эхилһэн «Алтаргана» гэнэн буряад үндэһэтэнэй уласхоорондын фестивальнууд хадаа Буряад Республикын, Шэтын, Эрхүүгэй областьнуудай, Агын болон Усть-Ордагай Буряадай автономито округуудай, Монголой, Хитадай, Россин болон СНГ-гэй хотонуудта ажаһуудаг буряад зоной харилсаа батадхана, бэлиг талаангыень эдирүүлнэ, зүрхэ сэдхэлыень баяжуулна гэшэ. Тэрэшэлэн байгша оной зун (2006 оной июниин 30-һаа июлиин 3 хүрэтэр) анха түрүүшынхие Буряад орондомнай Улаан-Үдэ хотодо «Алтаргана-2006» гэнэн буряадуудай үндэһэтэ уласхоорондын фестиваль - ехэ һайндэр эмхидхэгдэжэнь. Тиймэһээ бидэ апрель һара соо байгуулагдаһаар 75 жэлэйнгээ оёе тэмдэглэхэ байһан, бэлиг талаантай зоной гуламта гүүлдэг РЦНТ-гэй (директорынь, Россин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Н.Г.Донсоронова) директорэй оролгошо, Буряадай соёлой болон искусствын республиканска училищин фольклорой багша С.Д.ДОРЖИЕВТА хандаһан байнаби.

- Сергей Доржиевич, түрэл Буряадтамнай анха түрүүшынхие «Алтаргана» мүнөө зундаа наярхань, арад зоноймнай бэлиг талаан элирхэйлдэг ехэ һайндэрнай эхилхэнь гэжэ мэдэжэ байнаби. Энэ ехэ удха шанартай, уласхоорондын шэнжэтэй фестивалда ямар бэлдэлгэ эхилэнхэйб, энэ һайндэрые угтуулан, юун хэгдэжэ байнаб, хөөрөжэ үгыт.

- Нэн түрүүн 2005 оной июлиин 13-да баталагдан гараһан (419-р номер доро) Буряад Республикымнай тогтоолой ёһоор «Алтаргана-2006» гэнэн буряад үндэһэн уласхоорондын фестиваль Буряад орондо үнгэргэхэ гол үүргэтэй республикын Президент А.В.Потапов, Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.Лубсанов түрүүтэй харюусалгата зоной тус фестивалиин эмхидхэлэй комитет байгуулагдаһан байна.

Удаань үнгэргэжэ жэлэй ноябриин 10-да уласхоорондын фестивалиин эмхидхэлэй комитетэй гэшүүд фестивалиин дүрим, программа баталаад, республикынгаа Соёлой болон олондо Мэдээсэл тараалгын министрствэдэ даалгаа, фестивалиин дирекци, тааралдан ажаллаха хүдэлмэриез элирхэйлэ.

Үндэһэтэнэй комитетэй, Соёлой министрствын, физическэ культурын республиканска агентствын дэргэдэ хүдэлмэриин тусхай бүлэгүүд бии болгогдоо.

Нёдондо сентябриин 30-да Соёлоймнай министрствын коллегийн зүблөөн дээрэ «Алтарганада» бэлдэлгын ябаса тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн. Соёлой министрствын сайт дээрэ «Алтаргана» гэнэн тусхай хууданһан нээгдэбэ. Тийхэдэ «Алтаргана-2006» гэнэн фестивалда бэлдэлгэ болон үнгэргэлгэ тухай эрхимээр бэһэн, телеэкранда буулгаһан, радиогоор хөөрэлһэн мэдээсэлэй албанай хүдэлмэрилэгшэдэй, журналистнуудай дунда конкурс сонсохогдоо.

Байгша оной январийн 27-до Соёлой министрствын коллегий дээрэ, мүн январийн 31-дэ Правительствын зал соо тус фестивалиин регионуд хоорондын зүблөөн (үдэрэй 14 саһаа) дээрэ

«Алтарганада» бэлдэлгын асуудалнууд хараалагдаха, хэгдэхэ ажал тодорхойлогдохо. Тиймэһээ эмхидхэлэй комитетэй гэшүүд, зүблөөндэ хабаадагшад - республикымнай аймагуудһаа, Шэтэнэ, Эрхүүһэ, Агын болон Усть-Ордагай автономито округуудһаа, Монголоо, Хитад, бусад регионудһаа ерэн айлшад Улаан-Үдэдэ эмхидхэгдэхэ Сагаалганай һайндэрнүүдтэ хабаадаха юм.

- Түрүүшын фестивальнуудһаа манай Буряад орондо үнгэргэгдэхэ фестиваль югээрэ илгаатайб, ямар шэнэ программа, дүрим баталагдааб, ямар шэнэ түхэлнүүд анха түрүүшынхие программа соо оруулагдааб?

- 1994 ондо Монгол орондо Монголой бэлигтэй эмхидхэлшэ, алдар солото дуушан Д.Жаргалсайханай (2005 ондо «Буряад Үнэн» - «Дүхэригэй» сонсохоһон «Буряадай түрүү хүнүүд» гэнэн конкурссын лауреат болоһон) ударидалга доро анха түрүүшынхие эмхидхэгдэһэн «Алтаргана» фестиваль хадаа гансал арадай дуунуудай конкурс эмхидхэлгээр эхилһэн гэшэ. Удаа дараалан, программаа хубилаа. Россидамнай 2002 ондо Агада үнгэргэгдэһэн «Алтаргана» дээрэ программа сөөнь фольклорно коллективүүдэй конкурс, буряад һэеы гэрнүүдэй, округ тухай дуунуудай харалга-конкурснууд, шэмэглэн гоёолгын искусствын выставкэ, арадай дуу гүйсэдхэгшэдэй конкурс оруулагдаһан байгаа.

Харин мүнөө «Алтаргана-2006» гэнэн уласхоорондын фестивалиин программа ехэ баян, түхэлнүүдынь олон болоо: хамтадаа 11 зохёохы конкурснууд баталагдаа, олонхинь залуушуудта зориулагдаа. Жэшэнь, мүнөө үеын архитектурын проектүүдэй выставка-конкурс, үлгэршэнүүдэй болон магтаал, соло (одическая поэзия) татадаг зоной конкурс хараалагдаһанхай. Тийхэдэ «Эрын гурбан нааданһаа» (бүхэ барилдаан, мори урилдаан, нур харбаан - амяарлагданхай программа бии) гадна шатараар мурьсэхэ. Модельернүүдэй, хэблэлэй зүйлнүүдые, ном, календарь гаргаг-

шадай выставкэ, «Дангина» гэнэн сэбэр, һайхан, залуу басагадай дунда, мүн залуу поэдүүдэй дунда эмхидхэгдэхэ конкурснууд олоной һонирхол татаха байха. Эгээл ухаатай сэсэн, үндэр һайхан бэетэй, сэбэр шарайтай, түрэл хэлээ, ёно заншалаа һайн мэдэхэ эрхим буряад басагыё - ёһотой дангины шэлэхэлди даа.

Тус фестивальдамнай Монголой, Хитадай, Агын, Шэтын, Эрхүүгэй, Усть-Ордагай, мүн тийгээд Москвагай, Санкт-Петербургийн, Красноярскын, Киевэй, Якутскын, Владивостоготой, республикымнай аймаг бүхэнэй делегацинууд - түлөөлэгшэд, фольклорой эрхим коллективүүд, уран бэлигтэн, алтан гартай мастернууд хабаадаха.

«Алтаргана» фестивалие угтуулан, олон тоото конкурс-фестивальнууд эмхидхэгдэхэ. Нэн түрүүн аймаг бүхэнэй эрхим социально-соёлой комплексууд июнь һарын эхээр конкурс дүнгөөр элирүүлэгдэхэ. «Алтарганые угтуулан» гэнэн программын үрэ дүнгөөр эрхим коллективүүдые, мастернуудые, поэдүүдые, композиторнуудые шэлэжэ, РЦНТ-дэ «мастер-классуудай» хэшээлнүүдтэ һургажа, бэлиг талаангыень хүгжөөхэ, бусад регионотой түлөөлэгшэдтэй мурьсэхэ зоние хүмүүжүүлхэгэнэн уг зорилгонууд хараалагдаа.

Уласхоорондын ехэ удха шанартай тус фестиваль эмхидхэхэдэ, бидэ нэн түрүүн залуушуулые эндэ хабаадуулха, урданайнгаа ёно заншалнуудтай, соёлтой танилсуулха, уг унгитайнь холбоо барисаа байгуулха, зохёохы ажалыень улам эршэдүүлхэ гэнэн хараа түсэб табинабди.

- Сергей Доржиевич, гарахаа байһан Гал Улаан Нохой жэлдэ суг хүдэлдэг нүхэдтөө, бүхы зондо, уншагшадтамнай, соёл, искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэ юу хүсэхэ байнаб?

- Шэнэ гараһан Шэнэ жэлдэ, гарахаа байһан Нохой жэлдэ соёлой талаар манай эмхидхэн бүхы конкурснуудтамнай, хэмжээнэ ябуулгануудтамнай, үдэ-шэнүүдтэмнай эдэбхитэйгээр хабаадыт гэжэ уринабди. Булта элүүр-энхэ, эбтэй эетэй, үндэр соёлтой, үлзы хэшэгтэй һуугыт даа. Сагаан һарымнай «Гэсэр, Дангина» конкурсдомнай, «Алтаргана» фестивалдаа олоороо хабаадыт гэжэ урыалнабди.

Ёно заншалаа сахижа, үри хүүгэдтээ дамжуулжа, ерээдүй сагта арад зоннай амгаан тэниун, аза жаргалтай ажаһуухань болтогой!

- һайн даа. Танда баһа зохёохы ажалдатнай амжалта, гэр бүлэдэтнай, ажабайдалдатнай һайн һайхание хүсэ!

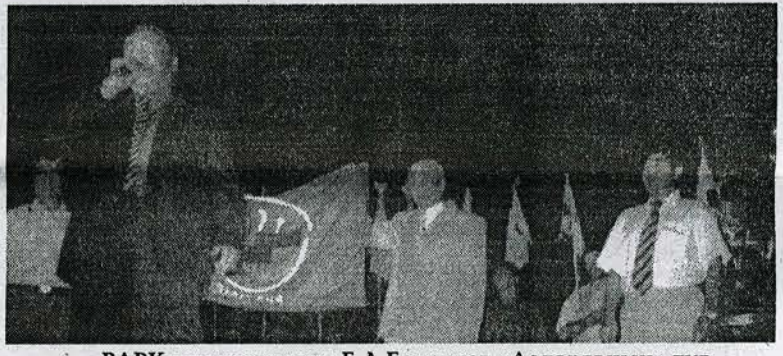
Бэлигма ОРБДОЕВА хөөрөлдэбэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Монголодо үнгэрһэн «Алтаргана» фестивалиин - һайндэрэй үзэгдэлнүүд.

Гэр бүлын альбомһоо.

С.Д.Доржиев угтамжын үедэ: Россин соёлой болон олондо мэдээсэл тараалгын министр А.С.Соколов (баруун гарһаа)

ВАРК-ын президент Б.Д.Баяртуев «Алтарганын» туг дамжуулгын баярай ёһолол дээрэ (Монгол орон)

ГОК Республиканский центр народного творчества Министерства культуры и массовых коммуникаций Республики Бурятия информирует о том, что в соответствии с планом основных республиканских мероприятий «Навстречу Алтаргане» в г.Улан-Удэ пройдут:

1. Республиканский конкурс исполнителей бурятских народных песен «Алтан гургалдай» - 28 февраля - 1 марта 2006г.;
2. Республиканский конкурс улигершинов и исполнителей одической поэзии бурят - 9-10 марта 2006г.;
3. Республиканский конкурс среди бурятских фольклорных коллективов «Один день бурята» - 9-10 марта 2006г.

Цели, задачи и основные условия данных конкурсов соответствуют условиям Положения Международного бурятского национального фестиваля «Алтаргана-2006» (пункты 4.1, 4.2, 4.5). Командировочные расходы (проезд, проживание, суточные) за счет направляющей организации.

По окончании конкурсов планируется проведение мастер-классов с участниками-победителями.

Заявки на участие необходимо подавать за неделю до конкурса в РЦНТ (г.Улан-Удэ, ул. Красногвардейская, 32).